

Coriolan comite a doua trădare, de astă dată față de volsci — aliații săi. Tălmăcirea curentă a acestei acțiuni o socotea ca dovada unei excepționale dragoste filiale.

În concepția lui Brecht, cu totul altele sînt forțele ce-și stau față în față: Roma, conflictul între plebei și patricieni, și nemăsurata încredere în sine a lui Coriolan. Socotind că Roma nu poate renunța la serviciile lui, cel care a salvat-o de volsci, trufia îl împinge la trădare. Împreună cu noul aliat — dușmanul de ieri — Coriolan atacă propria-i patrie, convins că nimeni n-o mai poate apăra. În adaptarea lui Brecht, renunțarea la atacul Romei nu mai este o dovadă a dragostei filiale în fața rugămintii Volumniei, ci e motivată de teama că cetatea îi poate ține piept cu eficiență. Omorît de aliații lui vremelnici, Coriolan — și în versiunea lui Brecht — ispășește ambele trădări. Mai trebuie scos în evidență și modul în care Brecht tratează conflictul plebei-patricieni, conflict de clasă, cu geniala transpunere a unui început de răzmeriță într-o grevă „pasivă” a plebeilor, care, prin refuzul de a munci, paralizază acțiunile patricienilor.

Dacă aceste aspecte de conținut ale concepției brechtiene asupra lui *Coriolan* sînt suficiente pentru a face din spectacol un punct de atracție internațional, ele sînt spornite prin realizarea scenică (regia, Manfred Weckwerth, scenografia, Karl von Appen). Pe scena nudă, decorul — o poartă — alternează albul cu negrul, conform unor semnificații precise. Sugerînd marmura albă, ea reprezintă Cetatea Eternă, forul, senatul, după cum versoul ei — lemn negru, necioplît — exprimă tabăra volsclilor, palatul lui Tullius Aufidius. Poarta, montată pe scena turnantă și prezentată sub diferite unghiuri, creează impresia unor spații diferite, într-o perspectivă ce variază de la intimitatea unei camere pînă la vastitatea taberei de luptă. Scenele bătăliilor, atît cele de masă, cît și aceea de neuitat — duelul dintre Caius Marcius și Tullius Aufidius —, sînt executate într-un mod ireproșabil, cu o puternică expresivitate. În lupta dintre cele două tabere, zăngănitul armelor și gesturile războinice sînt acompaniate de strigătele combatanților: fiecare scandează numele conducătorului său. Gesturile, pașii dau impresia unui desăvîrșit echilibru dinamic, un fel de balet modern. Prin contrast, scena duelului se desfășoară într-o tăcere mormintală, în care doar gîfiiile și icnetele marchează ritmul și fazele luptei. Covîrșitoare este, prin simplitate și tensiune tragică, scena uciderii lui Coriolan de către volscl.

În rolul lui Coriolan, Eckehardt Schall realizează o creație impresionantă; Hilmer Thate în Aufidius și Wolf Kaiser în Menenius Agrippa îl secondează cu multă strălucire. *Tragedia lui Coriolan* pe scena lui Berliner Ensemble se bucură de un mare răsunet internațional. Scară de seară, mașini din Republica Democrată Germană și din R.F.G., precum și din multe alte țări, își dau întâlnire pe Schiffbauerdamm.

Cu acest spectacol s-a mai petrecut și un alt fapt, rar întâlnit în istoria teatrului. Premiera a stîrnit, după cum era și de așteptat, multe discuții, controverse, la care au participat cei mai cunoscuți teatrologi din R.D.G., ca și de peste hotare. Creatorul spectacolului, Manfred Weckwerth, s-a arătat receptiv și și-a însușit acele puncte de vedere corespunzătoare concepției lui artistice, modificînd spectacolul. E un gest de probitate artistică demn de admirat și, pentru cei care au curajul, de imitat.

M. Johannes

NOTE • NOTE • NOTE • NOTE • NOTE • NO

175 de ani de la moartea lui Grillparzer

Burgtheater din Viena se pregătește să sărbătorească aniversarea a 175 de ani de la nașterea cunoscutului dramaturg austriac Franz Grillparzer. Cu această ocazie se va juca în fiecare zi, timp de o săptămână, câte o piesă din dramaturgia sa : *O ceartă frățească la Habsburgi*, *Norocul și sfîrșitul regelui Ottokar*, *Lina de aur*, *Sapho*, *Valurile mării* și *o dragoste*.

Nenorocirea mincinosului și Esther. În ziua aniversării, ședința festivă a Academiei, consacrată dramaturgului-poet, va avea loc în incinta teatrului.

Un spectacol popular

În programul Festivalului teatral vienez 1965, figurează și teatrul popular „Wiener Pawlatschen Theater”, ale cărui spectacole sînt prezentate în aer liber, ca în vremurile de demult. Piesa aleasă este

o comedie feeră de Philipp Hafner, intitulată *Scorpia*, vrăjitoarea teribilă. Spectacolul va fi pus în scenă de regizorul *Gandolf Buschbeck*, animatorul lui *Paw-latschen Theater*. Decorurile și costumele vor fi semnate de *Emie Kniepert*. Piesa este un amestec de comedie vieneză, ar-lechinadă și piesă de caracter. Adaptarea este realizată de *Ruth Kerry* și *Alexan-der Streinhecher*. Acesta din urmă este autorul aranjamentului muzical, bazat pe muzică de epocă.

„Cazul Oppenheimer” pe scena budapestană

La Teatrul Național din Budapesta au început repetițiile cu mult discutată și controversată piesă *Cazul Oppenheimer* de *H. Kipphardt*, în regia lui *Fabri Zoltan*. Rolul titular îl interpretează cunoscutul actor *Tomas Major*.

Un succes parizian

Cunoscutul om de teatru francez *Gabriel Arout* a realizat, pe baza unor nu-vele și schițe de *Cehov*, un spectacol intitulat *Cet animal étrange* (Acest animal straniu). Adunînd într-un tot unitar un material disparat la prima vedere, cele 12 schițe și nuvele au oferit adaptorului materialul uman pentru a prezenta două portrete: un bărbat și o femeie. Adaptorul a legat între ele texte diferite, interpretate de aceiași actori, *Delphine Seyrig*, în rolul femeii, și *Jean Rochefort*, în cel al bărbatului, care, după expresia cronicarului teatral al revistei „*Le Figaro Littéraire*”, dau dovadă de o mare sensi-bilitate. Diferitele scenete care compun spectacolul denotă bun-gust și inteligență, alternînd ironia cu sentimentul, umorul cu emoția.

Contemporaneitatea clasicilor

T.N.P. a avut recent o premieră în jurul căreia s-a făcut multă vîlvă. În repertoriul său prestigios, a inclus acum și drama clasică greacă. *Georges Wilson* l-a

invitat pe *M. Cacoyannis*, cunoscutul re-gizor grec, să pună în scenă *Troienele* lui *Euripide*. *M. Cacoyannis* a regizat *Troie-nele* la *New York*, în 1963, la „*Circle in the Square*”, o sală de 5.000 de locuri. De atunci, piesa continuă să fie jucată cu un succes constant. Este un fapt fără precedent, căci în Occident, tragediile an-tice sînt reprezentate de obicei numai la festivaluri. Spectacolul este jucat, fără întrerupere, de opt ori pe săptămînă, de 15 luni. Un adevărat record! Tot *Georges Wilson* s-a gîndit să facă apel la *J. P. Sartre*, pentru adaptarea franceză a textului clasic. Întrebat cum colaborează cu *J. P. Sartre*, *Cacoyannis* a răspuns:

„Relațiile dintre noi sînt excelente. De-oarece scriitorul n-a putut veni la repe-țiții, fiind suferind, am fost eu să-l văd acasă la el. Ne-am pus de acord fără dificultăți. Sînt probleme ce se cer rezolvate, ca, de pildă, intrarea unui inter-pret, care necesită lungirea unei replici...”

Cacoyannis a explicat diferența esen-țială dintre adaptarea engleză, realizată de remarcabila elenistă *Edith Hamilton*, și cea franceză.

„Diferența constă, în primul rînd, în talentul personal al fiecărui adaptor, precum și în caracteristicile limbilor. Piesa trebuie... deznaționalizată. În original se strigă mult. Strigăte care pornesc din fun-dul inimilor și al sufletelor. În textul francez trebuie păstrată intensitatea lor, fără a cădea în romantism sau exotism. Dacă tonul este violent, textul, în schimb, trebuie să fie totdeauna concis.”

Majoritatea interpreților aleși de *Cacoyannis* nu fac parte din trupa perma-nentă a T.N.P., în afară de *Judith Magre*, care interpretează rolul *Cassandreii*. Cele-lalte roluri feminine sînt susținute de *Eleonore Hirth* (*Hecuba*), *Nathalie Nerval* (*Andromaca*) și *Françoise Brion* (*Elena*).

Deși regizorul l-a „văzut” pe *Georges Wilson* în rolul lui *Talhibius* — mesage-rul, *Wilson* fiind distribuit în *Luther* și repetînd *Hamlet*, rolul a fost atribuit lui *J. B. Bernard*.

Întrebat fiind cum vede expresia plas-tică a spectacolului său, *Cacoyannis* a răspuns că a recurs la ajutorul unui com-patriot pentru decoruri și costume, care vor fi în stilul unei reconstituiri istorice, el fiind împotriva modernizării moștenirii clasice.